

Tutkimus ja seuranta -työryhmä, kokous 3/2022

Aika: Torstaina 22.9.2022 klo 9.00–11.00

Paikka: Teams –etäkokous

Läsnä:

HUS Apteekki, Hanna Tolonen (puheenjohtaja)

Itä-Suomen yliopisto, Farmasian laitos, Emma Aarnio (sihteeri), Katri Hämeen-Anttila

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus, Marianne Kuusisto, Sanna-Kaisa Tienhaara

Helsingin yliopisto, Farmasian tiedekunta, Raisa Laaksonen, Marika Pohjanoksa-Mäntylä

Kela, Leena Saastamoinen

Kliinisen farmasian seura, Niina Karttunen

Kuluttajaliitto, Julia Lumijärvi

Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ry, Kaisa Haapanen

Suomen Farmasialiitto / Pfizer, Juha Turunen

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 9.01. Todettiin läsnäolijat ja käytiin läpi kunkin kuulumiset. Onniteltiin Katri Hämeen-Anttilaa uudesta sosiaalfarmasian professuurista ja Leena Saastamoista valinnasta tutkimus- ja kehittämispäälliköksi Fimeaan. Terhi Kurko on ehdolla Kelasta Leenan tilalle työryhmään.

2. Terveiset koordinaatioryhmästä ja lääkeinformaatioverkoston pj/siht. yhteistapaamisesta

Koordinaatioryhmällä ei ole ollut kokouksia työryhmän edellisen kokouksen jälkeen.

Emma Aarnio osallistui verkoston työryhmien puheenjohtajien ja sihteerien yhteistapaamiseen 6.9. Kokouksessa käytiin läpi työryhmien toteutuneita ja suunniteltuja toimenpiteitä:

- Ajantasainen lääkitystieto muodostaa perustan järkevälle lääkehoidolle -työryhmä on seurannut Kanta-lääkityslistaan liittyvän lainsäädännön kehittymistä ja mm. laatinut kirjeen THL:n Tiedonhallinnan jaostolle. Työryhmä on vaikuttanut osallistumalla eri messujen (kuten Farmasian päivät, Sairaanhoidajapäivät) suunnitteluun ja lehtiartikkeleiden tekoon (aiheena hyvät mallit lääkityslistan ajantasaistamiseen). Pienryhmässä työn alla on visuaalinen tarkistuslista ajantasaisen lääkityslistan toteuttamiseen, minkä julkaisuajankohdaksi kaavaillaan Lääkehoidon päivää 2023. Työryhmässä myös pohdittu Heikki Virkkusen kanssa, voisiko Kanta-lääkityslistan kehitystyöstä pitää tilanpäivityksen Lääkeinformaatioverkoston seuraavassa yhteistapaamisessa vuonna 2023. Työryhmästä pyydettiin muistuttamaan, että Kanta-lääkityslistan työpajat ovat käynnissä, mutta niihin voi vielä ilmoittautua mukaan (lisätietoa Kannan sivuilla).
- Lääkkeen käyttäjän osallisuus varmistaa lääkehoidon onnistumisen -työryhmässä on keskusteltu edellisestä Lääkehoidon päivän webinaarista ja tulevasta Lääkeinformaatiofoorumista. Tunne lääkkeesi -Facebook-sivusto on tärkeä työryhmälle, joka vastaa sen ylläpidosta, ja sivustolla on ollut monipuolisia aihepäivityksiä. Työryhmä on ollut todella aktiivisesti osana Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon -oppaan päivittämisessä. Oppaasta on myös tuotettu tiivistelmät eri kieliversioilla.
- Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua -työryhmä on kommentoinut lääketietovarannon kehitysosuutta ja siitä tehtyjä selvityksiä. Työryhmässä on päivitetty materiaaleja terveydenhuollon ammattihenkilöiden (sairaalfarmasian ammattilaiset, lääkärit ja hoitajat, apteekin farmaseuttinen henkilöstö) lääketiedon lähteistä ja työkaluista. Työryhmässä on aloittanut pienryhmä digitaalisten hoitopolkujen ja työkalujen kehittämisestä (mm. selvittää erilaisia sovelluksia, mitä lääkehoitoon olisi tarjolla) ja toimintansa on aloittamassa

pienryhmä selkokiehisen lääkeinformaation tuottamisesta. Projekti tehokkaan ja toimivan lääkeinformaatioketjun kuvauksesta on käynnistymässä. Lääkkeen ympäristövaikutustiedon ympäriltä on myös paljon toimintaa: pienryhmät ympäristöteeman kampanjoinnista ovat startanneet. Lisäksi aiepaperi apteekkiharjoitteluoppilaiden neuvonnasta lääkelaastareiden palauttamisesta on tehty ja Lääketietokeskuksen lääkeaineiden ympäristöluokitusten jatkokehitystarvetta kartoittava kysely on lähetetty lääkäreille ja apteekeille. Kehitysehdotukset viedään toimeen työryhmän toimesta.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöllä on työtehtävän edellyttämä lääkehoidon osaaminen -työryhmässä on tehty aiepaperi Lääkehoidon opettajien monialaisesta foorumista (LOMF), joka järjestetään perjantaina 11.11. Farmasian päivien yhteydessä. Työryhmässä käynnistetään nyt syksyllä kirjallisuuskatsaus lääkehoidon osaamisen varmistamisesta. Pienryhmän tavoitteena on laatia tästä suositus. Lisäksi suunnitteilla on yhteistyötä ammattikorkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten kanssa.
- Lääkealan viestijät -työryhmästä ei päässyt edustajaa paikalle, mutta he vierailisivat mielellään muissa työryhmissä.
- Koordinaatioryhmän terveisissä muistutettiin Innokylästä, josta löytyvät myös koordinaatioryhmän muistiot (Lääkeinformaatioverkoston Arviointi-kokonaisuus). Lääkehoidon päivä tullaan jatkossa nostamaan omaksi kokonaisuudekseen Innokylässä, mutta linkitetään kuitenkin Lääkeinformaatioverkostoon.

Monien työryhmien välillä oli tehty vierailuja ja näitä toivottiin myös tulevaisuudessa. Lisäksi kokouksessa keskusteltiin Lääkeinformaatioverkoston yhteistapaamisen ajankohdasta ja muodosta vuonna 2023 sekä toiveista tapaamisen sisällöstä. Keskustelua kokouksessa syntyi myös Lääkeinformaatioverkoston tuottamien materiaalien jalkauttamisen haasteista. Tässä tarvitaan viestintätyöryhmän apua, mutta myös jokaisella verkoston jäsenellä on tärkeä rooli viestinnässä.

Viestintätyöryhmästä ei päässyt edustajaa osallistumaan tähän kokoukseen. Heiltä pyritään osallistumaan seuraavaan, helmikuun kokoukseen.

Kaisa Haapanen on mukana Lääkehoidon päivän suunnitteluryhmässä, joka on päättänyt vuoden 2023 teemaksi lääkehoidon seurannan.

3. Toimikausi 2021–2023: Työryhmän toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet ja niiden toteutumisen seuranta

Toteutuneet toimenpiteet / suunniteltu toiminta

Pienryhmällä oli päivitysvuoro Tunne lääkkeesi -Facebook-sivustolla viikolla 32. Leena Saastamoinen ja Raisa Laaksonen kertoivat pienryhmän tehneen sisällön kolmeen päivitykseen eri tutkimusaiheista. Päivityksen teemat olivat Kelan tutkimus työikäisten lääkkeiden määräämisestä eri sektoreilla, farmaseuttien vastaanotot pohjautuen Helsingin kaupungin uutiskirjeeseen ja juttuihin Farmasia- ja Dosis-lehdissä sekä potilaan osallistaminen lääkityslistan ylläpitämiseen pohjautuen Heini Karin väitöskirjaan ja juttuun Yliopisto-lehdessä.

Pienryhmälle voi ehdottaa aiheita ensi vuoden päivitysvuoroa/-vuoroja varten aina sellaisen tullessa vastaan.

Tulevan toiminnan suunnittelu

Vuoden 2023 suurimmat toimenpiteet ovat tutkimusstrategian päivitystarpeiden arvioiminen, sähköinen kysely lääkeinformaatiostrategian toteutumisesta ja Lääkeinformaatioverkoston toiminnasta verkoston jäsenille sekä yhteenveto Lääkebarometri-väestökyselyn tiettyjen kysymysten tuloksista. Kaikkia näitä varten muodostettiin aiheiden limittymisen vuoksi yksi pienryhmä, joka keskenään sopii työnjaosta näiden kolmen toimenpiteen välillä. Pienryhmän jäsenet ovat Katri Hämeen-Anttila (pj), Kari Linden, Marika Pohjanoksa-Mäntylä, Hanna Tolonen, Juha Turunen, Kaisa Haapanen, Leena Saastamoinen ja Marianne Kuusisto. Pienryhmään on mahdollista liittyä vielä myöhemmin (esim. helmikuun kokouksessa).

Lääkebarometriin 2023 on suunniteltu sisällytettävän moduuli lääkeinformaatiosta. Sen aineisto on todennäköisesti käytettävissä vasta 2024 alkupuolella. Vuoden 2021 Lääkebarometrissä on ollut joitain lääkeinformaation tutkimusstrategiassa mainittuja kysymyksiä, joita työryhmässä tulee tarkastella. Pohdittiin mahdollisuutta toteuttaa yhteenveto opinnäytetyönä kuten graduna sekä Helsingin että Itä-Suomen yliopistossa.

Päivitystarpeet

Keskusteltiin työryhmän toiminnasta käyden läpi toimintasuunnitelmataulukko (liite 1) ja päivittäen se ajan tasalle. Kirjattiin taulukkoon toimenpiteiden toteutumisen seuranta.

Työryhmä potilaiden osallisuudesta rationaalisen lääkehoidon tutkimuksissa (RATTI-tutkimusverkon, Lääkeinformaatioverkoston ja EUPATI-Suomen yhteistyö) järjestää aamuwebinaarin 12.10. potilaiden osallisuuden merkityksestä rationaalisen lääkehoidon tutkimuksissa. Puhujana on Anna Birna Almarsdóttir WHO Collaborating Centre for Research and Training in the Patient Perspective on Medicines Use -keskuksesta Kööpenhaminan yliopistosta. Aamuwebinaari järjestetään myös 8.12., jolloin aiheena on potilastutkimusraadin perustaminen ja toiminta ja puhujana tutkimushoitaja Emmi Liljeström HUSista. Vuodelle 2023 on suunnitteilla aamuwebinaari 1.2. työryhmän jäsenten omista kokemuksista (Kari Linden ja YA:n biosimilaaritutkimus). Myöhemmin keväälle 2023 on suunnitteilla toinen aamuwebinaari tai pidempi webinaari syksyn 2021 tapaan.

4. Seuraavat kokous- ja tapaamisajankohdat

- a) Työryhmän seuraavat kokoukset:
 - a. torstaina 9.2.2023 klo 9-11 (Teams)
- b) Lääkeinformaatiofoorumi 3.11.2022
- c) Lääkealan opettajien moniammatillinen foorumi (LOMF) 11.11.2022
- d) Lääkehoidon päivä 16.3.2023

5. Muut asiat

Ei muita asioita.

6. Kolme nostoa kokouksesta ja kokouksen päättäminen

1. Tutkimusstrategian päivittäminen edessä ensi vuonna, mitä varten organisoiduttiin.
2. Tutkimuksesta viestiminen: pienryhmälle voi ilmoitella sopivia Facebook-päivytysaiheita jo ennen päivitysviikkoa.
3. Työryhmä on noudattanut hyvin toimintasuunnitelmaansa ja saanut jo paljon aikaan.

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 10.21.

Liite 1 Tutkimus ja seuranta –työryhmän toimintasuunnitelma 2021-2023 ja seuranta